

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti

“Marketing” kafedrası

“Xalqaro savdo” fanidan 2025/2026-o’quv yili kuzgi semestrida yakuniy imtihon (test)da tushadigan savollar ro’yxati

1. Xalqaro savdo deganda nimani tushunasiz?
2. Savdo balansi nimani ifodalaydi?
3. Xalqaro savdo nima uchun mamlakatlar uchun foydalidir?
4. Tovar-geografik tuzilishdagi o’zgarishlar dinamikaga ta’sir qiluvchi omillardan qaysi biri noto’g’ri?
5. Global iqtisodiyotda yuqori texnologiyali tovarlarning savdosi nimaga asosiy bo’ladi?
6. Quyidagilardan qaysi biri raqamli transformatsiyaga oid tendensiya?
7. Ta’minot zanjirlarini diversifikatsiya qilishning asosiy sababi nima?
8. ESG me’yorlari xalqaro savdoda qanday rol o’ynaydi?
9. Proteksionizm xalqaro savdoga qanday ta’sir qiladi?
10. Agar bir mamlakat barcha tovarlarni ishlab chiqarishda mutlaq ustunlikka ega bo’lsa, savdoning mavjudligini qaysi nazariya asoslab bera oladi?
11. Quyidagi holatlarning qaysi biri Adam Smit nazariyasining cheklanganligini yaqqol ko’rsatadi?
12. Rikardo nazariyasida savdo foydasining manbai sifatida qaysi omil asosiy hisoblanadi?
13. Qaysi vaziyat Heksher–Olin modeliga eng mos keladi?
14. Agar mehnatga boy mamlakat kapital talab qiluvchi mahsulotlarni eksport qilayotgan bo’lsa, bu holat nimani anglatadi?
15. Omillar narxining tenglashuvi qaysi sharoitda yuzaga keladi?
16. Vernon nazariyasiga ko’ra, mahsulot ishlab chiqarishining rivojlanayotgan mamlakatlarga ko’chishi qaysi bosqichda sodir bo’ladi?
17. Mahsulot hayot sikli nazariyasining asosiy ustunligi nimada?
18. Posner nazariyasiga ko’ra, mamlakatning vaqtinchalik monopoliyasi nimaga asoslanadi?
19. Texnologik tafovut yo’qolganda savdo oqimida qanday o’zgarish bo’ladi?
20. Linder nazariyasi qaysi turdagi savdoni izohlashda eng samarali?
21. Daromad darajasi o’xshash bo’lgan mamlakatlar o’rtasidagi savdoni qaysi nazariya yaxshi tushuntiradi?
22. Standart modelda savdodan oldingi muvozanat qayerda shakllanadi?
23. Savdo shartlarining yaxshilanishi nimani anglatadi?
24. Standart modelning asosiy afzalligi nimada?
25. Porter ga ko’ra, sanoatdagi raqobatni aniqlovchi asosiy kuchlar soni nechta?
26. Substitut mahsulotlar tahdidi nimaga olib keladi?
27. Porter “Olmos” modelida qaysi omil innovatsiyalarni kuchli rag’batlantiradi?
28. Kuchli ichki raqobatning milliy raqobatbardoshlikka ta’siri nimada?
29. Jahon iqtisodiyotining shakllanishida “Geografik kashfiyotlar davri” deb atalgan bosqich qaysi asrlarga to’g’ri keladi?
30. Jahon iqtisodiyoti tizimining yakuniy shakllanishi qaysi davrda sodir bo’lgan deb hisoblanadi?
31. Zamonaviy ishlab chiqarish omillaridan biri sifatida qabul qilinmaydigan qaysi variant?
32. Milliy chegaralardan eng yuqori harakatchanlikka ega bo’lgan ishlab chiqarish omili qaysi?
33. Leontief paradoksi nimada namoyon bo’lgan?
34. Leontief paradoksini izohlashning eng keng tarqalgan yo’li qaysi?
35. Heckscher–Ohlin nazariyasiga ko’ra, kapitalga boy mamlakat qanday mahsulotlarni eksport qilishi kerak?
36. “Mashtabli iqtisodiyot” (Economies of Scale) tushunchasi nimani anglatadi?
37. Mashtabli iqtisodiyot xalqaro savdoda qanday hodisani tushuntirishga yordam beradi?

38. R. Vernonning mahsulot hayotiy sikli nazariyasida yangi mahsulot dastlab qayerda ishlab chiqariladi?
39. Vernon nazariyasining “Yetuklik” bosqichida ishlab chiqarish qayerga ko‘chiriladi?
40. Iqtisodiy hayotning baynalmilallashuvi (globallashuv) jarayonida eng faol rol o‘ynaydigan sub’yekt qaysi?
41. Globallashuvning salbiy oqibatlaridan biri emas bo‘lgani qaysi?
42. Bipolyar dunyo iqtisodiyoti davri qachon tugagan deb hisoblanadi?
43. H–O nazariyasini rad etuvchi yangi savdo nazariyalarining asosiy farazlaridan biri nima?
44. Linderning o‘xshash talab nazariyasiga ko‘ra, mamlakatlar asosan kimlar bilan savdo qiladi?
45. Xalqaro savdoda raqobat tushunchasi nimani anglatadi?
46. Narx raqobatining asosiy mexanizmi qaysi javobda to‘g‘ri ko‘rsatilgan?
47. Narx bo‘lmagan raqobatga qaysi omil kirmaydi?
48. Distribyutsiya kanallari deganda nimani tushunamiz?
49. Tovarining hayotiy davri (THD) nimani ifodalaydi?
50. Kirish (Introduction) bosqichiga xos bo‘lgan holat qaysi?
51. O‘sish (Growth) bosqichining asosiy belgisi nima?
52. Yetuklik (Maturity) bosqichida kompaniyaning asosiy maqsadi nima?
53. Pasayish (Decline) bosqichining asosiy sababi qaysi bo‘lishi mumkin?
54. Texnologik yetakchi deganda nima tushuniladi?
55. Texnologik yetakchining muhim belgilaridan biri qaysi?
56. “Uchib ketadigan g‘ozlar” konsepsiyasi muallifi kim?
57. “Uchib ketadigan g‘ozlar” modelida dastlabki lider mamlakat qaysi?
58. Porterning “Besh kuch” modelida qaysi kuch mavjud emas?
59. IMD Jahon raqobatbardoshligi reytingida yetakchi mamlakatlardan biri qaysi?
60. Raqobatbardoshlik nimani o‘z ichiga olmaydi?
61. Porter ga ko‘ra omillarga asoslangan bosqichning asosiy xususiyati nima?
62. Innovatsiyalarga asoslangan bosqichda qaysi soha ustun bo‘ladi?
63. Xalqaro savdo nechta asosiy shaklga ajratiladi?
64. Xalqaro savdoning qaysi eng keng tarqalgan va an’anaviy shakli moddiy mahsulotlarning mamlakatlar o‘rtasida harakatlanishini o‘z ichiga oladi?
65. Xalqaro savdoda ko‘pincha valyuta cheklovlari mavjud bo‘lganda qaysi xalqaro savdo shakli qo‘llaniladi?
66. Pul ishtirokisiz tovarlar yoki xizmatlarni bevosita ayirboshlash shaklida amalga oshiriladigan savdo shakli qaysi hisoblanadi?
67. Xalqaro savdoda barter operatsiyalari asosiy nechta turga bo‘linadi?
68. Xorijiy pudratchilar bilan hamkorlikda ishlarni bajarish, ya’ni faoliyatning bir qismini boshqa mamlakatdagi kompaniyaga topshirish jarayoni qanday nomlanadi?
69. Subpudrat deb nimaga aytiladi?
70. Litsenziyalash va franshiza deb nimaga aytiladi?
71. Co-production deb nimaga aytiladi?
72. Kompaniyalarning bilimni oshirish va yangi mahsulotlar, jarayonlar yoki xizmatlarni yaratish uchun investitsiya kiritadigan faoliyati nima deyiladi?
73. Qaysi investitsiyalar aksiyalar, obligatsiyalar va boshqa qimmatli qog‘ozlarga qisqa muddatli investitsiyalar bo‘lib, nazoratni emas, balki daromad olishni ko‘zlaydi?
74. Hozirgi kunda JST ga nechta davlat a’zo bo‘lib hisoblanadi?
75. Rasmiy tarzda JST qachon tashkil etilgan?
76. Zamonaviy texnologiyalar, chuqur bilim va yuqori malakali mutaxassislar ishtirokida yaratiladigan va taqdim etiladigan xizmatlar nima deyiladi?
77. ISO ning qaysi sertifikatini sifat menejmentini nazorat qiladi?
78. ISO sertifikatini qancha muddatga amal qiladi?

79. 2023 yil yakunlari bo'yicha O'zbekiston savdo balansi necha milliard AQSh dollardan oshgan?
80. Milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirish, valyuta tushumlarini ko'paytirish va iqtisodiy o'sishni ta'minlashga qaratilgan kompleks chora-tadbirlar majmui nima deb ataladi?
81. Savdo rejimlarini liberallashtirishning asosiy maqsadi nima?
82. Tashqi savdo jarayonlarini raqamlashtirish natijasida qaysi jihatlar yaxshilanadi?
83. O'zbekistonning JSTga a'zo bo'lish jarayoni va YI bilan GSP+ preferensiyalarini olishi nimadan dalolat beradi?
84. Eksport tarkibini diversifikatsiya qilish deganda nima tushuniladi?
85. Strategik import deganda nima tushuniladi?
86. Tarif va notarif tartibga solishning asosiy maqsadi nima?
87. Qaysi mahsulotlar O'zbekistonning qishloq xo'jaligi eksport salohiyatiga kiradi?
88. To'qimachilik sohasida eksport salohiyatini oshirayotgan asosiy omil qaysi?
89. Quyidagilardan qaysi biri O'zbekistonning asosiy import ehtiyojlariga kiradi?
90. O'zbekistonning import ehtiyojlari orasida qaysi mahsulotlar aholi sog'lig'ini saqlash uchun muhim hisoblanadi?
91. Savdo balansi defitsitining saqlanib qolishiga asosiy sabab nima?
92. O'zbekiston eksport tarkibida eng katta ulushga ega bo'lgan strategik mahsulot qaysi?
93. O'zbekiston eksport tarkibidagi muhim tendensiya qaysi javobda to'g'ri aks etgan?
94. O'zbekiston import tarkibida eng katta ulushga ega bo'lgan mahsulotlar guruhi qaysi?
95. Tashqi savdo — bu mamlakatlar o'rtasida nimaning almashinuvini anglatadi?
96. Tashqi savdo deganda nima tushuniladi?
97. Merkantilizm nazariyasiga ko'ra mamlakat boyligi nimaga bog'liq?
98. Adam Smitning absolyut ustunlik nazariyasining asosiy g'oyasi nimadan iborat?
99. Xekser–Olin nazariyasiga ko'ra tashqi savdoning asosiy manbai nima?
100. Tashqi savdoning iqtisodiy ahamiyatiga qaysi omil kiradi?
101. Tashqi savdo orqali resurslardan samarali foydalanish nimani ta'minlaydi?
102. Tashqi savdoning iste'molchilar farovonligiga ta'siri nimada namoyon bo'ladi?
103. Valyuta tushumlarini shakllantirishda qaysi jarayon asosiy rol o'ynaydi?
104. Milliy xavfsizlik nuqtayi nazaridan tashqi savdoning ahamiyati nimada?
105. Xalqaro raqobat mahalliy korxonalarga qanday ta'sir ko'rsatadi?
106. Tashqi savdo aylanmasi qanday aniqlanadi?
107. Savdo balansi (tashqi savdo saldosi) qanday formula orqali aniqlanadi?
108. Samarali transport, logistika va energetika tizimlarining tashqi savdoga asosiy ta'siri nimada namoyon bo'ladi?
109. Bandlik va ta'lim siyosatining tashqi savdo bilan bog'liqligi qaysi jihatda ifodalanadi?
110. Tashqi savdoning ichki ijtimoiy-iqtisodiy siyosatga ta'siri qaysi holatda eng to'liq ifodalanadi?
111. Bojxona kodeksi qachon qabul qilingan?
112. Bojxona kodeksining asosiy maqsadi nimadan iborat?
113. Bojxona kodeksi qaysi organlar faoliyatini belgilaydi?
114. Bojxona nazorati nimani anglatadi?
115. Bojxona rasmiylashtiruvi qachon amalga oshiriladi?
116. O'zbekiston tashqi savdo faoliyatini huquqiy tartibga solishda qaysi hujjat asosiy hisoblanadi?
117. O'zbekiston tashqi savdosining asosiy maqsadi nimadan iborat?
118. O'zbekiston tashqi savdosida qaysi tamoyil ustuvor hisoblanadi?
119. Ikki tomonlama savdo shartnomalari nimani anglatadi?
120. Ko'p tomonlama savdo shartnomalariga misol qaysi?
121. O'zbekiston va Yevropa Ittifoqi o'rtasidagi savdo munosabatlari asosan nimaga qaratilgan?
122. O'zbekiston va YI o'rtasidagi hamkorlikda GSP+ nimani bildiradi?

123. O'zbekiston–Xitoy savdo-iqtisodiy aloqalarining asosiy yo'nalishi qaysi?
124. Turkiya bilan iqtisodiy hamkorlikda qaysi soha yetakchi?
125. O'zbekiston–Koreya Respublikasi hamkorligining asosiy jihati qaysi?
126. O'zbekiston tashqi hamkorligini faollashtirishdan asosiy maqsad nima?
127. Tashqi iqtisodiy faoliyatni rivojlantirishda qaysi tashkilot muhim rol o'ynaydi?
128. Savdo-sanoat palatasining asosiy vazifasi qaysi?
129. O'zbekiston tashqi savdo siyosatida qaysi yo'nalish ustuvor?
130. Ozarbayjon bilan hamkorlik asosan qaysi sohada rivojlangan?
131. Pokiston bilan savdo aloqalarida qaysi yo'nalish muhim?
132. Tashqi savdo faoliyatini huquqiy tartibga solish nimani ta'minlaydi?
133. O'zbekiston tashqi savdo strategiyasining yakuniy maqsadi qaysi?
134. Xalqaro savdoni tartibga solishning asosiy maqsadi nima?
135. Import bojlarining oshirilishi qanday natijaga olib keladi?
136. Antidemping choralarining maqsadi nima?
137. GATT 1994 bitimi nimani tartibga soladi?
138. O'zbekiston Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqida qanday maqomga ega?
139. "Eng qulay rejim" tamoyilining mazmuni nimadan iborat?
140. GATT doirasida savdoni cheklash asosan qaysi usul orqali amalga oshiriladi?
141. EPCA bitimining kuchga kirishi qanday natija beradi?
142. GATT qachon tashkil qilingan?
143. GATTning tashkil bo'lishidan maqsadi nima?
144. Diskriminatsiyaga yo'l qo'ymaslikning ikki jihati qaysilar?
145. O'zbekiston JSTga a'zo bo'lish uchun birinchi marta qachon ariza bergan?
146. O'zbekiston JSTga qo'shilish uchun ikkinchi urinishni qachon boshlagan?
147. GATTning eng muhim raundlaridan biri qaysi?
148. JST qanday nizolarni hal qiladi?
149. JSTning tashkil bo'lishiga asos bo'lgan raund qaysi?
150. Xalqaro savdo qoidalarini nazorat qiluvchi tashkilot qaysi?
151. Global savdo jahon yalpi ichki mahsulotining qancha foizini tashkil qiladi?
152. Doha raundi nima maqsadda tashkil qilingan?
153. TBTning maqsadi nima?
154. GATSning vazifasi nima?
155. TRIPS ning vazifasi nima?
156. DSB ning vazifasi nima?
157. Jahon tovar bozori konyunkturasi eng to'liq qaysi jihatni ifodalaydi?
158. Quyidagi ko'rsatkichlardan qaysi biri narx ko'rsatkichlariga kirmaydi?
159. Zaxiralar hajmining ortishi odatda qanday holatni bildiradi?
160. Buyurtmalar portfeli ko'rsatkichi nimani aniqlashda muhim?
161. Qaysi savdo bitimi turi bozor konyunkturasiga eng sezgir hisoblanadi?
162. Milliy valyutaning qadrsizlanishi odatda qanday natijaga olib keladi?
163. Quyidagi omillardan qaysi biri jahon tovar bozoriga bilvosita ta'sir ko'rsatadi?
164. Trend tahlilining asosiy cheklovi nimada?
165. Korrelatsiya-regressiya tahlili nimani aniqlaydi?
166. Ekonometrik modellashtirishning ustun tomoni qaysi?
167. Delphi usulining asosiy xususiyati nimada?
168. Xomashyo bozorlarida yuqori volatillikning asosiy sababi qaysi?
169. Xomashyo bozorida spekulyativ omil qaysi vosita orqali kuchayadi?
170. Yarim tayyor mahsulotlar bozoriga talab asosan nimaga bog'liq?
171. Mashina va uskunalar bozorida talabning pasayishi nimaning belgisi?
172. Mashina va uskunalar bozorida servis xizmatlarining ahamiyati nimada?
173. Oziq-ovqat mahsulotlariga talabning barqarorligi nimaga bog'liq?

174. Oziq-ovqat bozorida narxlarning keskin tebranishiga eng kuchli ta'sir qiluvchi omil qaysi?
175. Konyunktura prognozining asosiy amaliy ahamiyati nimada?
176. Raqamli tovarlarga qaysi biri kiradi?
177. Zamonaviy jahon bozorida iste'molchilar qanday mahsulotlarga ko'proq talab bildirmoqda?
178. "Yashil savdo" tushunchasi nimani anglatadi?
179. Jahon bozori tushunchasi qaysi ta'rifga mos keladi?
180. Qiyosiy ustunlik nazariyasini kim ishlab chiqqan?
181. Jahon narxlari qaysi omillar asosida shakllanadi?
182. Jahon bozorini tartibga solishda qaysi tashkilot muhim rol o'ynaydi?
183. Xomashyo bozorlarining asosiy xususiyatlaridan biri qaysi?
184. Xomashyo narxlarining yuqori o'zgaruvchanligi qanday ataladi?
185. Qaysi omil xomashyo narxlariga kuchli ta'sir ko'rsatadi?
186. Jahon neft bozorida asosiy etalon navlardan biri qaysi?
187. OPEC+ ning asosiy vazifasi nima?
188. Slanets neft inqilobi qaysi mamlakat bilan bog'liq?
189. Kimyo sanoatining asosiy xomashyosi qaysilar?
190. Asosiy kimyoviy mahsulotlarga qaysi misol to'g'ri keladi?
191. Kimyo sanoatining boshqa tarmoqlar uchun ahamiyati nimada?
192. Kimyo sanoatida hozirgi asosiy tendensiyalardan biri qaysi?
193. Geografik ixtisoslashuv nimaga asoslanadi?
194. Jahonda eng ko'p savdo qilinadigan don mahsuloti qaysi?
195. Palma yog'ining global bozoridagi asosiy eksportchilar qaysilar?
196. Go'sht mahsulotlari savdosida eng muhim talab qaysi?
197. Sut mahsulotlarining jahon bozoridagi yirik eksportchisi qaysi davlat?
198. Qahva va kakao narxlari asosan qayerda shakllanadi?
199. Qaysi omil global oziq-ovqat talabining o'sishiga sabab bo'lmoqda?
200. Jahon don narxlarining asosiy etalon birjasi qaysi?
201. Paxta fyucherslari savdosining asosiy global markazi qayerda joylashgan?

"Marketing" kafedrası mudiri

Xolmamatov D.H.